

кладів, організовує збирання й аналіз державної та відомчої статистики і бухгалтерської звітності (Сунцова О. О. Місцеві фінанси: Навчальний посібник. О.О. Сунцова – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – С. 76).

За рахунок коштів місцевих бюджетів фінансується дошкільна та загальна середня освіта (школи, дитячі садки, спеціалізовані школи, ліцеї, гімназії, колегіуми, вечірні (змінні) школи) (Ткачук Т. Ефективність використання видатків бюджету / Т. Ткачук // Вісник НБУ. – 2004. - № 8. - С.13). На фінансуванні міських та районних бюджетів перебувають заклади освіти для громадян, які потребують соціальної допомоги та реабілітації. За рахунок коштів обласних бюджетів та бюджету АРК фінансуються заклади професійно-технічної освіти, що виконують державне замовлення, а також вищі заклади освіти I-IV рівнів акредитації, що перебувають у власності АРК та спільній власності територіальних громад (Василик О. Фінансові проблеми органів місцевого самоврядування. Місце та регіональне самоврядування України / О. Василик // – К.: 2001. – С. 76).

Поряд із державними та комунальними освітніми закладами в Україні активно розвивається приватний сектор, який надає послуги у сфері освіти. Для цього сектора держава розробляє стандарти та систему норм, які визначають обов'язковий мінімум змісту освітніх програм, обсяг навантаження на учнів, а також мінімум кількості годин на вивчення тих чи інших предметів. На основі цих стандартів та показників засновники приватних закладів освіти мають розробити виробничі показники, на яких формується кошторис (Гушта О. В. Шляхи зміцнення бюджетів органів місцевого самоврядування / О. В. Гушта // Фінанси України. – № 2. – 2006. – С.71). Отже, держава здійснює всебічне регулювання діяльності у сфері надання освітніх послуг, враховуючи значення такої діяльності для майбутнього розвитку і становлення освіченого покоління громадян України.

Литвиненко Ж. М.

Класичний приватний університет, аспірант

ФІНАНСУВАННЯ ВИДАТКІВ ЯК СКЛADOVA ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

Фінансова діяльність є впливом держави на процес формування, розподілу, перерозподілу й використання централізованих і децентралізованих фондів коштів. Діяльність органів публічної влади у галузі публічних фінансів базується на певних правових засадах і принципах. Фінансова діяльність держави та органів місцевого самоврядування передбачає такі завдання: формування, розподіл в використання публічних державних і місцевих централізованих грошових фондів, державний контроль та контроль органів місцевого самоврядування за фінансовою діяльністю усіх суб'єктів грошово-кредитних відносин, емісія грошових знаків.

Л. К. Воронова вважає, що існують загальні способи, які державі та органам місцевого самоврядування необхідно застосовувати для формування публічних централізованих фондів коштів – бюджетів, з яких, згідно з відповідними актами про бюджет, будуть покриватися видатки, що супроводжують їх функціонування. Ці загальні способи зводяться до застосування (Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент: Моя книга, 2006. – С.35):

- імперативного методу, коли держава й органи місцевого самоврядування виражають вольові бажання, обов'язкові для всіх юридичних і фізичних осіб у процесі фінансової діяльності;
- рекомендаційного методу, заснованого на імперативному, коли держава або орган місцевого самоврядування не наказують, а радять виконувати ті чи інші дії. Тобто на першому плані імперативний метод, що впливає із законодавства, а за відсутності норми закону органи місцевого самоврядування можуть зробити це самі, прийнявши свої нормативно-правові приписи.

До спеціальних методів фінансової діяльності держави і органів місцевого самоврядування належать: формування публічних централізованих і децентралізованих фондів коштів; розподіл фінансових ресурсів, які створюють публічні фонди коштів; використання цих ресурсів при фінансуванні видатків, що супроводжують кожен дію органів держави та органів місцевого самоврядування (Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент: Моя книга, 2006. – С. 36).

Фінансування державних видатків – це заснований на правових нормах плановий, цільовий, безповоротний і безвідплатний відпуск коштів, що здійснюється з урахуванням оптимального об'єднання власних, кредитних і бюджетних джерел фінансування в міру здійснення плану використання коштів для виконання державних функцій з дотриманням режиму економії та при постійному контролі (Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент: Моя книга, 2006. – С. 176).

Загальними принципами фінансування є: цілеспрямованість; фінансування в міру виконання робіт і послуг; дотримання фінансової дисципліни.

Одним з основних важелів здійснення державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності є бюджетне фінансування. Держава забезпечує бюджетне фінансування наукової та науково-технічної діяльності (крім видатків на оборону) у розмірі не менше ніж 1,7 % валового внутрішнього продукту України. Видатки на наукову і науково-технічну діяльність є захищеними статтями видатків Державного бюджету України.

На нашу думку, бюджетне фінансування є безповоротним безвідплатним відпуском коштів з Державного та місцевих бюджетів на вико-

нання загальнодержавних функцій, функцій місцевого самоврядування та забезпечення функціонування бюджетних установ та організацій.

Бюджетне фінансування базується на загальних принципах фінансування, але має і свої специфічні особливості, а саме:

- кошти на покриття видатків відпускаються тільки з одного бюджету за підпорядкованістю підприємства, установи чи організації (тобто з Державного або відповідного місцевого бюджету);

- фінансування бюджетних установ здійснюється на основі кошторисного методу та економічно і науково обґрунтованих нормативів.

Наголюк О.Є.

Класичний приватний університет, аспірант

ПРАВА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА ВИТРАЧАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Серед великої кількості різноманітних прав, якими чинне бюджетне законодавство України наділяє органи місцевого самоврядування, є особлива група – бюджетні права, під якими розуміють повноваження з отримання, розподілу і використання бюджетних доходів у зв'язку з виконанням своїх завдань з управління справами місцевого значення, що реалізуються в процесі складання, розгляду, затвердження і виконання місцевого бюджету.

Щоб охарактеризувати правовий статус органів місцевого самоврядування – як суб'єктів бюджетного права, необхідно з'ясувати юридичні особливості охоплюваних ними прав і обов'язків, а також визначити сукупність цих прав і обов'язків, їх зміст.

Зміст і особливості прав і обов'язків суб'єкта бюджетного права визначаються передусім їх діяльністю за утворенням і використанням місцевих грошових фондів.

У бюджетно-правовий статус органів місцевого самоврядування входить сукупність наступних прав: органи місцевого самоврядування самостійно формують, затверджують і виконують місцеві бюджети; здійснюють контроль за їх виконанням. Так, відповідно до ст. 64 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» видатки, які здійснюються органами місцевого самоврядування на споживи територіальних громад, їх розмір і цільове спрямування визначаються відповідними рішеннями про місцевий бюджет; видатки, пов'язані із здійсненням районними, обласними радами заходів щодо забезпечення спільних інтересів територіальних громад, – відповідними рішеннями про районний та обласний бюджети. Сільські, селищні, міські, районні в містах (у разі їх створення) ради та їх виконавчі органи самостійно розпоряджаються коштами відповідних місцевих бюджетів, визначають напрями їх використання.